

VÆKST OG VELFÆRD

DET 62. DANSKE BYPLANMØDE
4.-5. OKTOBER 2012 | SVENDBORG

dansk byplan
laboratorium

Hvordan kan vi sikre vækst og velfærd i en krisetid?

Det er et af de helt centrale temaer i samfunds- og plandebatten. Men der er langt fra enighed om, hvilken slags vækst vi taler om, og hvad det gode liv er. Hvilke værdier er egentlig på spil, og hvordan kan de håndteres i planlægningen i byer og egne med henholdsvis udvikling og afvikling?

“Det gode liv som vækstskaber” er titlen på Region Syddanmarks forslag til den nye regionale udviklingsplan. Planen er bl.a. inspireret af OECDs nye ”Better Life Index”, 11 kriterier for måling af vækst og velfærd, der anses for mere brugbare end den traditionelle måling af BNP. Inspiration er også hentet i Cittaslow bevægelsen, et internationalt netværk af mindre og mellemstore byer og kommuner i 25 lande. Som svar på globaliseringens udfordringer har de valgt at planlægge og udvikle sig efter hovedprincipper om lokalt særpræg, kvalitet i liv og omgivelser, bæredygtighed og oplevelser.

Med Cittaslow som politisk vedtaget udviklings-koncept er Svendborg som den eneste danske kommune optaget i netværket i 2008. I projektet *“Rammer om det gode liv – planlægning med udsyn og omtanke”* udfordrer kommunen plansystemet. Dels ved at rette fokus på livet og omgivelserne, frem for på planjura og regulerende bestemmelser. Dels ved at undersøge kommunens aktive rolle som udadvendt dagsordensætter, initiativtager og samarbejdspartner – som supplement til den traditionelle regulerende og administrerende rolle.

Det gode liv kan næppe planlægges. Men planlægningen kan og skal være med til at skabe rammerne. Kommunernes planstrategier er et godt afsæt for overvejelser om, hvad der kan håndteres i den fysiske planlægning, og hvor andre fagdiscipliners lovområder og redskaber er nødvendige. Med gode muligheder for også at opnå synergi-gevinster.

Ikke mindst i en krisetid er der behov for nytænkning. Innovation er det nye mantra. Meget forenklet handler det måske mest om en omstilling med fokus på kvalitet frem for kvantitet i vækst og velfærd. Vil vi på samme tid kunne både spare og vækste, må der sættes nye mål og udvikles nye måder at gøre tingene på. For de samme penge – eller færre.

Mange forskellige værdier og interesser er i spil. Bevægelsen fra land til by har både globalt og lokalt skærpet konkurrencen om vækst og kampen for overlevelse og identitet. Mellem regioner, byer og landdistrikter, og mellem den opsplittede bys forskellige kvarterer og befolkningsgrupper med vidt forskellige levevilkår og værdier. Det udfordrer sammenhængskraften og skærper kravene til politikeres og planlægges prioriteringer i planprocessen.

Krise eller ej – en god og robust planlægning må forholde sig aktivt til både udvikling og afvikling. Vi ser frem til en inspirerende debat på Det 62. danske Byplanmøde.

Maj Green
Formand for Dansk Byplanlaboratorium

PROGRAM

RET TIL ÆNDRINGER FORBEHOLDSES

TORSDAG DEN 4. OKTOBER

10.00 **Mødet åbnes** i Svendborg Idrætscenter.

* *Bestyrelsesformand Maj Green,
Dansk Byplanlaboratorium*

Hvorfor Cittaslow i Svendborg?

* *Borgmester Curt Sørensen, Svendborg Kommune*

Kampen om vækst

Hvad afgør konkurrencen om vækst, og hvilke udfordringer rummer det for planlægningen af byernes udvikling – globalt og i Danmark? Eksempler på byers og landområders indbyrdes relationer, og betydningen af centrale begreber som ranking og branding, oplande og markeder, mobilitet og kommunikation.

* *Professør Ove Kaj Pedersen, CBS,
Department of Business and Politics*

11.00 Pause

11.30 **Velfærd som vækstskaber**

Hvordan måler vi vækst og velfærd? OECDs Better Life Index (BLI) anses som et nødvendigt supplement til BNP, men hvordan kan indikatorer for "det gode liv" bruges i dansk planlægning? Hvordan sikres på en gang mangfoldighed og sammenhængskraft i en opspaltet befolkning og by? Er større lighed et mål i sig selv, og kan man tale om et basalt velfærdsbegreb?

* *Professør Jørgen Goul Andersen, Aalborg Universitet*

Fra Boomtown til Brovst

Billeder og tanker om byer og steder mellem udvikling og afvikling.

* *Lektor Boris Brorman Jensen,
Arkitektskolen i Aarhus*

12.45 Pause – transport til frokost- og delmødesteder

14.15- **Delmøder** (se side 4)

16.30 Herefter transport til og fra hoteller

19.00- **Aftenarrangement** i Svendborg Idrætscenter

01.00 Byplanprisen 2012, middag, underholdning, dans.

FREDAG DEN 5. OKTOBER

09.00 **Byplanmødet genoptages** i Svendborg Idrætscenter

09.05- **Hvorfor flytte til Fyn?**

09.35 Om mennesker og livsformer, by og land i det fynske
* *Livsstilsanalytiker Jørn Duus Hansen*

10.00 **Udflugter** (se side 8) afgår fra Svendborg Idrætscenter

16.00- **Fælles afslutning** i Borgerforeningen-Kulturhus

16.30 Svendborg (se dog udflugterne nr. 9, 10, 11, 12 og 14)

* *Bestyrelsesformand Maj Green,
Dansk Byplanlaboratorium*

DELMØDER

TORS DAG DEN 4. OKTOBER
KL. 14.15-16.30

Frokost og delmøder afholdes forskellige steder i Svendborg by samt på Gymnastikhøjskolen i Ollerup. Af hensyn til lokale størrelser og bustransport er der loft over deltagerantallet på de enkelte delmøder.

Det er kun muligt at deltage i et af de anførte delmøder. Angiv venligst ønsker om delmøde på tilmeldingsblanketten i **prioriteret rækkefølge!** Ønskerne efterkommes i den rækkefølge, tilmelding modtages (først til mølle).

Der tages forbehold for ændringer i de anførte delmøder.

På **delmøderne A-I** er der afsat god tid til spørgsmål og debat.

A Regionalt lederskab?

Fyn sækker bagud i kampen om væksten med de øvrige storbyregioner København og Århus. Men øen er begyndt at samle sig. *Fynsprojektet* vil afdække hvordan en fælles udviklingsstrategi bedst stimulerer en bæredygtig vækst. Og den nye konstruktion *Udvikling Fyn A/S* er en fælleskommunal erhvervs- og turistorganisation. Tankegangen bag begge projekter er, at store og mindre byer i byregionen er dybt afhængige af hinanden, hvilket kræver regionalt lederskab. Men hvordan tager man det lederskab, og hvem skal gøre det? Og hvem skal forpligte sig til at bakke op?

På dette delmøde lægger vi op til debat ud fra oplæg fra borgmesteren fra den store by, direktøren for Fyns fælles erhvervs- og turistorganisation og en replik fra professoren, der iagttager Fyn udefra. Oplæg ved:

- * *Borgmester Anker Boye (A), Odense Kommune*
- * *Direktør Mads Graves Larsen, Udvikling Fyn A/S*
- * *Replik ved professor Ove Kaj Pedersen, Copenhagen Business School*

Mødeleder: *Mai-Britt Helle Jensen, næstformand for Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og afdelingsleder i Faaborg-Midtfyn Kommune*

FAABORG BYMIDTE

B At komme på landkortet – og blive der

I konkurrencen om opmærksomhed og investeringer bliver danske byers evne til at kommunikere vigtigere og vigtigere. Den tidligere fængslende by Horsens har i en årrække arbejdet med en systematisk tilgang i forhold til at tiltrække store koncerter og events. Svendborg satser på strategisk kommunikation ved at kommunikere byens grundfortælling om det gode liv, mad og sundhed i en proces med involvering af lokale aktører.

Hør en konsulent og en projektleders oplæg om kommunikation og branding af de to danske provinsbyer Svendborg og Horsens. Oplæg ved:

- * *Projektleder Lene Krogh, Horsens Kommune*
- * *PR-direktør Anders K. Sørensen, LEAD Agency*

Mødeleder: *Lars Vildbrad, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og vicedirektør i Region Midtjylland*

C Provinsbyerne – landdistrikternes sikre holdepunkt?

Mange landdistrikter og en række provinsbyer er præget af befolkningsmæssig tilbagegang. Hvorfor er det centralt at passe på provinsbyerne, og hvordan kan planlægningen bidrage til det? Handler det om kommunernes bymønstre, om placering af offentlige funktioner, om provinsbyens detailhandelsplanlægning og byplan – eller om det hele? Meget peger på, at landdistrikternes chance er at styrke provinsbyerne, blandt andet gennem arbejdet med byens rolle i kommunen samt den byplanmæssige struktur.

På dette delmøde diskuteres muligheder og begrænsninger for provinsbyernes udvikling med udgangspunkt i en ny rapport og en række debattmøder om provinsbyen. Hør en af rapportens forfattere fremlægge hovedresultaterne og få et konkret bud på, hvordan man som henholdsvis politiker og planlægger kan arbejde aktivt for at styrke provinsbyerne. Der vil være inspirerende eksempler fra både Danmark og Tyskland. Oplæg ved:

- * *Seniorprojektleder Søren Smidt Jensen, Dansk Arkitektur Center*
- * *Direktør Torsten Bo Jørgensen, byreisen.dk – Strategisk Byudvikling*

Mødeleder: *Sven Koefoed-Hansen, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og vicedirektør i Naturstyrelsen*

D Et godt liv i yderområderne

Den fortsatte centralisering og vandring fra land til by påvirker yderområderne. Mange steder kan det være svært at opretholde serviceniveauet og vi kender til problematikken med de mange tomme huse. Hvad er de vigtigste udfordringer lige nu, og hvordan kan vi skabe gode levevilkår og velfungerende lokalsamfund i hele landet? Hvilke prioriteringer skal der foretages, og hvilken rolle skal lokale og centrale politikere spille?

Hør to borgmestre og en kommunaldirektør, der oplever udfordringerne på egen krop. Hvad er deres ønskesituation, og hvordan arbejder de strategisk med prioriteringer under de givne vilkår? Med udgangspunkt i tre oplæg vil vi diskutere, hvad der skal til, og om planlægningen (f.eks. planstrategierne) overhovedet spiller en rolle i denne sammenhæng. Oplæg ved:

- * *Borgmester Bjarne Nielsen (V), Langeland Kommune*
- * *Borgmester John Brædder (Guldborgsundlisten), Guldborgsund Kommune*
- * *Kommunaldirektør og medlem af Visionsgruppen for landdistrikterne Lars Møller, Holstebro Kommune*

Mødeleder: *Maj Green, formand for Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og vicedirektør i Gladsaxe Kommune*

E Fra jord til bord

Workshop

Arrangeres i samarbejde med Netværk for Yngre Planlæggere NYP

Med rødder i Slowfood-bevægelsen gemmer der sig bag Cittaslow-begrebet et ønske om at fremme det gode liv og en bæredygtig udvikling i lokalområdet. Svendborg Kommune vil implementere Cittaslow i den kommunale organisation, men hvordan kan et udviklingskoncept med generelle værdier som bæredygtighed, sundhed og det gode liv få konkret betydning i kommunens arbejde?

I denne workshop hjælper vi Svendborg (og os selv!) med at få kød på Cittaslow-begrebet: Vi går i grovkøkkenet, finder de råvarer, der skal til og laver en tilberedningsproces, der kan medvirke til, at Cittaslow-begrebet får saft og kraft. Vi ender med ideer til en kogebog. Oplæg ved:

- * *Projektleder på Tankefuld, Poul Hjere Mathiesen, Svendborg Kommune*

Workshopfacilitatorer: *Ane Rottbøll Jørgensen, Lise Juul Madsen og Louise von Müllen, NYP*

F Fremtidens by- og boligfællesskaber

Nye trends peger på, at vi i fremtiden vil få stærkere sociale relationer i vores boligområder. Brug-og-smid-væk bliver dårlig stil, og i fremtidens boligområder vil beboerne bruge hinanden mere til at udveksle og dele services og forbrugsgoder. Fællesskabet bliver vigtigere samtidig med et ønske om en bæredygtighed livsform, hvor vi også kan spare penge – især i krisetider. Skal vi blive ved med at bruge flere m² til boliger, eller skal vi spare på pladsen og leve tæt sammen?

Kom og bliv inspireret. Medbring en brugt bog eller cd, som du ikke bruger, og byt den på delmødet hvor vi debatterer, hvilke krav fremtidens livsformer stiller til boliger og boligområder. Oplæg ved:

- * *Strategisk Direktør Claus Skytte, We Love People*
- * *Professor Claus Bech Danielsen, SBI, Aalborg Universitet*

Mødeleder: *Filip Zibrandtsen, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og chefkonsulent i Realdania By*

LYØ LANDSBY

G Boliglån i yderområder – marked eller planlægning?

I nogle yderområder er det vanskeligt at opnå lån til fast ejendom, og antallet af uomsættelige boliger vokser. Kan planlægningen her skabe investeringssikkerhed, som fx når kommuner gennemfører en prioritering mellem *fritidslandsbyer* og *helårslandsbyer*? Så ved man som potentiel tilflytter, hvad der skal ske på længere sigt, og det har afgørende betydning for investeringslyst og engagement. Men harmonerer det med långivernes vurdering? Hvordan indgår kommunernes planer i denne vurdering, og hvornår kan nedrivning være vejen til investeringssikkerhed?

Tag del i diskussionen på dette debatmøde om sammenhænge mellem markedet og planlægningen. Oplæg ved:

- * *Vicedirektør Poul Erik Jørgensen, Nykredit*
- * *Plan- og Udviklingschef Helle Lassen, Hjørring Kommune*

Mødeleder: *Thorkild Ærø, næstformand for Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og direktør i Statens Byggeforskningsinstitut SBI, Aalborg Universitet*

H Sommer hele året?

Vandringen fra land til de større byer fortsætter, men tendensen går også den anden vej: Flere har en *anden bolig* på landet, som de bruger oftere og oftere. Sommerhuse ombygges til isolerede parcelhuse på 130m², som står opvarmede og klar hele året. Og i landdistrikter bliver tidligere helårshuse til fritidshuse.

Hvilken funktion skal sommerhuse have? På delmødet lægger vi op til en debat om ressourceforbrug. Både i forhold til kommunens servicering af fastboende i vidtstrakte sommerhusområder med skolebusser og snerydning. Og i forhold til opvarmning og strømforbrug i det enkelte hus. Og vi spørger, om ikke sommerhusområder bør bevare deres rekreative præg med let bebyggelse? Men også om, hvad fritidsbeboerne betyder for landkommunerne? Oplæg ved:

- * *Seniorforsker Kirsten Gram-Hanssen, SBI, Aalborg Universitet*
- * *Teamleder, arkitekt Pernille Møller Nielsen, Guldborgsund Kommune*
- * *Replik ved landinspektør og fritidshusejer Niels Østergård, Roneklint, Jungshoved*

Mødeleder: *Peter Vergo, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og souschef i Vordingborg Kommune*

I Det gode (ferie-)liv i Børnenes Hovedstad

Billund skal være en by i børnehøjde. Det nye projekt 'Børnenes Hovedstad' vil omdanne bymidten til et sted hvor børns leg, læring og kreativitet kan udfolde sig. Bag projektet står det offentlige-private Capital of Children Company, der ejes af Billund Kommune og LEGO-fonden.

Hvad kan andre kommuner lære af projektet? Få inspiration fra direktøren og indblik i borgmesterens tanker om, hvordan projektet skal skabe synergi og en positiv udvikling i hele Billund Kommune – både i forhold til turisme, erhvervsudvikling og for at gøre kommunen til et endnu mere attraktivt sted at bo for store og små. Oplæg ved:

- * *Direktør Mette Thybo, Capital of Children Company*
- * *Borgmester Ib Kristensen (V), Billund Kommune*

Mødeleder: *Ole Bladt-Hansen, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og kommunaldirektør i Billund Kommune*

De tre delmøder J1-J3 indledes alle med et fælles oplæg "Planlægningens dogmer" kl. 14.15-14.45.

Herefter kan man deltage i et af de kortere delmøder kl. 15.00-16.30. De vil alle tage udgangspunkt i og lægge op til debat om de udfordringer, som Anne Skovbro påpeger i sit oplæg.

LANDSKAB VED FAABORG

J Planlægningens dogmer

Arkitektoniske smagsdommere på almenvellens vegne, uden forståelse for hvad almenvellens ønsker? Samfundsingeniører på den svenske måde, uden forståelse for hvordan folk egentlig opfører sig? Eller konsensusorienterede planlæggere, der mener, at hvis man bare får alle med bliver alt godt?

Der er mange dogmer om planlægning og dem der arbejder med planlægning. Planlæggerne mener meget om, hvad den gode by er. Eller hvad morgendagens landskab er. Og det gør politikerne også. Men hvilke idealer og dogmer bringer planlæggere og politikere selv til torvs i planlægningen? Og hvilke barrierer skaber det for udviklingen af byerne og det åbne land? Oplæg ved:

* *Direktør Anne Skovbro, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune*

Mødeleder: *Ellen Højgaard Jensen, direktør for Dansk Byplanlaboratorium*

J' Fra planlægning til problemløsning

Verden forandrer sig med hastige skridt foran vores øjne. Virkeligheden lader sig ikke altid længere beskrive og indfange med de begreber og instrumenter, vi kender. Det stiller krav til planlægningen om at følge med, og det forpligter planlæggere og politikere til at tage deres dogmer op til revision og se sig selv i nye roller. Det gør de kommuner, der deltager i projekt *Innovativ plankultur*.

På dette debatmøde diskuterer vi nye måder at gå til plandokumenter og -procedurer med udgangspunkt i oplæg fra Frederikshavn og Roskilde Kommuner, der på hver deres måde planlægger – ikke for planlægningens skyld – men for at skabe værdi og effekt. Oplæg ved:

* *Chefkonsulent Marianne Ellersgaard, Frederikshavn Kommune*

* *Afsnitsleder Esben Haarder Paludan, Roskilde Kommune*

Mødeleder: *Marie Louise Madsen, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og konsulent i Kommunernes Landsforening*

J² Morgendagens landskaber

Workshop

Hvordan kan vi bruge landskabet mere aktivt til at løfte en bosætningsdagsorden? Undersøgelser dokumenterer, at byer og bynære områder faktisk har langt mere natur end landområder. Mange bosætter sig gerne nær en skov, en sø, en bakkeskråning, men det er knappe ressourcer. Hvordan skaber vi flere landskabelige herlighedsværdier på landet? Hvordan kan man fremme samspil med landbruget om dette? Er regulering og planlægning en løftestang eller en barriere?

Deltag i debatten på denne workshop, hvor vi diskuterer ud fra en række kortere oplæg om muligheder og barrierer, belyst af eksempler fra ind- og udland. Oplæg ved:

* *Professor, centerleder Anne Mette Hjalager, Center for Landdistriktsforskning*

Workshopfacilitator: *Ellen Højgaard Jensen, direktør for Dansk Byplanlaboratorium*

J³ En ny planlov?

Workshop

Arrangeres i samarbejde med Foreningen af Byplanlæggere EAB

Planloven er skrevet til at håndtere byvækst, men skal i dag snarere bruges til fx byomdannelse, byreduktion og klimaudfordringen: Giver planloven tilstrækkelige muligheder for at sikre øget kvalitet ved byomdannelse og fortætning? Og hvad vil det betyde, hvis byer med vækstpotentiale fortsat har stort set samme lovgivningsmæssige muligheder, som byer med befolkningsmæssig tilbagegang? Og: er planloven gearret til den meget aktuelle klimaudfordring?

På denne stramt styrede workshop inviterer vi til fremtidsværksted, hvor målet er at lægge overordnede strategispor for en ny planlov. En række ultrakorte oplæg bliver startskuddet for en intensiv proces, hvor deltagerne først kritiserer, så drømmer og siden konkretiserer input til en ny planlov. Workshopfacilitatorer: *udviklingskonsulent Anne Justesen, planlægger Julia Weisser og planlægger Gitte Frank Andresen, EAB*

UDFLUGTER

FREDAG DEN 5. OKTOBER KL. 10.00-16.00

Efter hovedforedraget *"Hvorfor flytte til Fyn?"* fredag morgen i Svendborg Idrætscenter starter alle udflugter herfra kl. 10.00. De fleste udflugter er tilbage i Svendborg senest kl. 16.00 til byplanmødets fælles afslutning i Borgerforeningen-Kulturhuset Svendborg. Se særlige bemærkninger om sluttidspunkt for udflugterne nr. 9, 10, 11, 12 og 14 under disse udflugter.

Der er loft over antallet af deltagere på de enkelte udflugter, og ønskerne efterkommes i den rækkefølge, tilmelding modtages (først til mølle). Angiv venligst ønsker om udflugt på tilmeldingsblanketten i **prioriteret rækkefølge!**

Der tages forbehold for ændringer i udflugtsprogrammerne.

HELGE PÅ SVENDBORGSUND

1 Maritime Svendborg

Arrangeres i samarbejde med Svendborg Kommune, Maritimt Center og Svendborg Museum
I udflugten indgår sejltur

Svendborg er maritim langt ind i sjælen. Den maritime kulturarv er nærværende ikke bare i de fysiske udtryk på havnen, langs sundet eller i øhavet, men afspejler sig også i kommunens uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

Vi besøger *Maritimt Center* i det gamle pakhus på havnen, hvor vi skal høre om stedets aktiviteter. Vi sejler med udflugtsbåden Helge, mens vi hører om resultater fra kommunens deltagelse i et maritimt kulturarvskommuneprojekt. Vi krydser Svendborgsund med skipperbyen Troense til styrbord og gør landgang ved *Valdemar Slot*, hvor vi skal se gamle lystsejlere på *Museet for lystsejlers*. Senere besøger vi *Frederiksoen* midt i Svendborg Havn, og slutter af med en rundvisning på det landskendte *Ring-Andersens Træskibsværft*.

FØDEVAREMARKED I SVENDBORG BYMIDTE

2 Cittaslow – omdannelse af by og havn

Arrangeres i samarbejde med Svendborg Kommune
I udflugten indgår sejltur

Bymidten og havnen er omdrejningspunkter for øget vækst i Svendborg. Målet er at forbedre byens attraktion som dynamisk kultur- og handelscenter. På denne udflugt reflekterer vi over spillet mellem byudvikling og Cittaslow-værdierne om bykvalitet og livskvalitet, lokale særpræg, bæredygtighed og gæstfrihed.

På *Svendborg Havn* skal vi høre om udviklingsplanen for havnen og nye alliancer med erhvervslivet. Vi forcerer *byskrænten* og hører om et innovativt byrumsprojekt, som fysisk, mentalt og symbolsk skal forbinde bymidte og havn. Byvandringen i *Svendborg Bymidte* byder på konkrete aftryk af Cittaslow-tankegangen i form af kulinariske overraskelser og besøg hos lokale Cittaslow-certificerede virksomheder.

LANDSKAB VEST FOR SVENDBORG

SELVBYGGERHUS VED HUNDSTRUP

3 Bosætning og oplevelser i det bynære landskab

Arrangeres i samarbejde med Svendborg Kommune og Naturturisme I/S

Udflugten sætter fokus på ny bosætning og naturoplevelser i det attraktive landskab vest for Svendborg by. Undervejs skal vi se eksempler på det professionelle arbejde med naturen, som kommune og interessentskab forestår i fællesskab. Målet er at skabe gode rammer for naturoplevelser – både for turister og dem der bor i området.

Vi besøger den selvgroede og selvforsynende landsby ved *Hundstrup* og den planlagte, bæredygtige landskabsby *Tankefuld*, der i fremtiden bliver et eksempel på moderne bosætning i samspil med landskabet. På en vandretur på *Øhavstien* i det varierede istids-kulturlandskab *Egebjerg Bakker*, besøger vi det unikke naturområde *Rødme Svinehaver*. Frokost i *Egebjerg Mølle* med udsigt over Øhavet.

BROHOLM SLOT

4 Guld og grønne skove – herregårdskultur og turisme

Arrangeres i samarbejde med Svendborg Kommune og Øhavsmuseet

Turen går til Gudmekongernes land, hvor du vil mærke historiens vingesus.

Vi besøger *Gudmehallerne* og *Broholm Slot*, hver med sin fantastiske oldsagssamling. Broholms autentiske borgmiljø er i dag udbygget med moderne konference- og overnatningsfaciliteter, ridecenter og golfbane af international kvalitet. En entreprenant godsejer planlagde og realiserede i 1800-tallet kystbyen *Lundeborg*, som udskibningshavn for Broholm Gods. Vi får historien og besøger det særprægede bymiljø i *Lundeborg*, der i dag er præget af lystsejlere, tre campingpladser og Oure Idrætsskoles sejlerskole. På trods heraf kæmper kiosk, købmand, café og restaurant for overlevelse.

5 SvendborgSUND

Arrangeres i samarbejde med Svendborg Kommune

Sport, sundhed og oplevelse er nøglebegreber i Svendborg Kommunes vækstpotentiale. Kommunen satser på talentudvikling. Svendborgprojektet er et stort anlagt idrætsskoleprojekt, der sikrer eleverne på kommunens skoler seks timers idræt om ugen.

Vi besøger to fyrtårne indenfor sportsuddannelse – *Gymnastikhøjskolen i Ollerup* og *Skolerne i Oure Sport & Performance*. De to højskoler har også været med til at initiere *Sport Study Svendborg*, der er et unikt eksempel på tværsektorielt klyngesamarbejde med partnere fra den offentlige, private og frivillige sektor samt uddannelsesinstitutionerne. Denne udflygt vil være en blanding af korte oplæg, diskussion og rundvisning samt fysisk udfoldelse. På Oure kan vi vælge mellem mountainbike tur, golf, klatring og moderne dans.

GYMNASTIKHØJSKOLEN I OLLERUP

6 Natur og friluftsliv

Arrangeres i samarbejde med Faaborg-Midtfyn Kommune og Naturturisme I/S.

I udflugten indgår cykeltur samt tur med veterantog

Faaborg-Midtfyn Kommune satser på natur og friluftsliv som en væsentlig del af kommunens samlede udviklingsstrategi. Det handler om bosætning, sundhed og ikke mindst turisme.

På cykel tilbagelægger vi en kortere strækning af den nye *natursti Ringe-Korinth*, en kombineret cykel- ride- og vandresti. Vi ser på stationsarealer, der er rekreative mødesteder for flere brugergrupper. I Korinth stiger vi på et veterantog som tøffer os til *Pejrup*. Vi oplever det smukke sydfynske landskab fra veterantoget inden vi går et lille stykke på Øhavsstien frem til *Holstenshuus*, hvor vi ser *Riderute Sydlyn*.

HAVNEN PÅ LYØ

7 Et moderne dansk Toscana

*Arrangeres i samarbejde med Faaborg-Midtfyn Kommune
I udflugten indgår sejltur og tur med traktor og vogn*

Faaborg-Midtfyn Kommune har en vision om et liv i to tempi, hvor der er plads til både karriere og afslapning. Faaborg-egnen er kendt for smukke landskaber, friluftsliv, øhaver, kunst og kultur – og ikke mindst for et unikt udbud af kvalitetsfødevarer.

I *Konnerup* besøger vi en lokal producent af chokolade. På

en byvandring i den gamle købstad *Faaborg* hører vi om kommunens arbejde med en række større udviklingsprojekter som fx nyt havnebad, kulturhus, fritidscenter og en grøn forbindelse mellem fjorden og Sundet øst for byen op mod Svanninge Bakker. Fra Faaborg havn sejler vi *Lyø*, hvor vi besøger *Lyø by*, der er rig på kulturarvsverdier og aktive øboer.

8 Langeland er udkantsland

Arrangeres i samarbejde med Langeland Kommune

Som yderkommune oplever Langeland mange udfordringer. Fx er der risiko for, at Langeland bliver en af de kommuner med flest familier, der lever af én enkelt indkomst. Men øen har også en række styrker at bygge på – fx kreative iværksættere og lokale ildsjæle.

I *Bagenkop*, årets landsby 2011, møder vi de kreative iværksættere, der tror på det. Vi tager på walk'n'talk i den levende købstad *Rudkøbing*, hvor vi skal opleve kommunens detailhandelsstrategi i praksis. Vi drikker kaffe på *Ørstedsskolen*, øens nye centralskole opført som OPP-projekt i moderne arkitektur, som stimulerer elevernes forskelligartede læringsstile.

ØRSTEDSSKOLEN PÅ LANGELAND

SOLENERGI PÅ ÆRØ

9 Det gode liv på Ærø

*Arrangeres i samarbejde med Æro Kommune
Udflugten indgår sejltur*

Livet som Ærøbo har en særlig tiltrækningskraft på mange. På udflugten viser kommunen eksempler på det gode liv på øen: vellykket bosætning i bevaringsværdige omgivelser med bæredygtig energiforsyning.

På færgeturen (75 min) får vi oplæg om Ærø's bosætnings- og iværksætterpolitik. Når færgen lægger til i Ærøskøbing kører vi tværs over øen og besøger det internationalt kendte *Marstal Fjernvarme*, der med solceller dækker 1/3 af Marstals varmebehov. Frokost spiser vi i det idylliske *Ærøskøbing*, inden en byvandring, hvor vi bl.a. skal høre om kommunens bevaringsindsats.

BEMÆRK: Udflugten og byplanmødet afsluttes om bord på færgen, da den ifølge sejlplanen anløber Svendborg Havn kl. ca. 16.

NYBORG SLOT

10 Danmarks Riges Hjerter

Arrangeres i samarbejde med Nyborg Kommune

Nyborgs bymidte er i virkeligheden et stort, velbevaret, gemt og glemt kongeligt anlæg fra Danmarks middelalder. På udflugten skal vi opleve det potentielle, der måske kan få bymidten optaget på UNESCO's Verdensarvsliste.

På en vandring på *terrænet ved Nyborg Slot* ser vi på kulturarvssporene. Vi hører om de initiativer, der skal synliggøre og iscenesætte dem fremadrettet ved at udarbejde en kulturarvsmasterplan i forbindelse med kommu-

nens planlægning. Frokost spiser vi i *Riddersalen på Nyborg Slot*. Videre til *Korsbrødregården*, hvor vi skal opleve, hvordan man arbejder med lokal inddragelse og forankring af projektet.

BEMÆRK: Det er muligt at fragå udflugten kl. ca. 15 ved Nyborg Station. Herefter returnerer bussen til Svendborg og byplanmødets afslutning her kl. 16.

BLANGSTEDGÅRD OG VOLLMOSE, TO VIDT FORSKELLIGE BOLIGOMRÅDER

By, bolig og bosætning

Arrangeres i samarbejde med Odense Kommune

På udflugten besøger vi to eksempler på bolig og bosætning i Odense Kommune.

Vi besøger Vollsmose, hvor der arbejdes med en master-PROCES i stedet for en traditionel masterPLAN. Hvordan skaber man viljen og vejen fra ghetto til bydel? Det sker bl.a. gennem en DIALOGplatform via udstillinger, SMS, GPS og andre digitale og analoge inddragelsesmetoder. Vi besøger det blandede boligområde Blangstedgaard, som blev indviet i 1988. Holdt visionen om byggeriets positive konsekvenser for beboernes daglige liv i området, tankerne om den sociale balance og det gode liv?

BEMÆRK: Udflugten og byplanmødet afsluttes kl. 16 på Odense Rådhus. Herefter returnerer bussen til Svendborg Idrætscenter.

HAVNEOMDANNELSE I ODENSE

12 Fra stor dansk by til dansk storby

Arrangeres i samarbejde med Odense Kommune

Inden for de kommende 10-15 år vil investeringer transformere Odense fra stor dansk by til dansk storby. Fortætning er vejen frem, mener kommunen.

Vi besøger Odense Havn, der er under forvandling til moderne boligområde. Vi besøger den grønne kile fra havneområdet langs kanalen ud til Stige Ø, en tidligere losseplads, som nu er omdannet til et spændende landskab med nye

rekreative muligheder. Senere går vi tæt på projekterne *Thomas B. Thriges Gade* og *Odense Letbane*, der vil reducere trafikken gennem de centrale bydele, så der bliver mere plads til byliv og et sundere bymiljø.

BEMÆRK: Udflugten og byplanmødet afsluttes kl. 16 på Odense Rådhus. Herefter returnerer bussen til Svendborg Idrætscenter.

STRÆDE I FAABORG

NY SOGNEGÅRD I RINGE

13 Idylliske Faaborg, Dynamiske Ringe og Maritime Svendborg

*Arrangeres i samarbejde med Region Syddanmark
I udflugten indgår gåtur med en del trapper*

Forskellige byer har forskellige vilkår og muligheder. I Region Syddanmarks Byanalyser er de større byer blevet målt for styrker og svagheder. På udflugten diskuterer vi metoden, der ligger bag analyserne, og hvordan de kan bruges i kommunerne.

Vi besøger *Faaborg*, *Ringe* og *Svendborg*, hvor vi skal se bymidter og interessante bolig- og erhvervsområder. I *Faaborg*

skal vi op i kirketårnet og senere besøge haverne ved *Holstenshuus*. I *Ringe* ser vi sognegården og resultatet af et naturgenopretningsprojekt ved Ringe Sø. I *Svendborg* besøger vi Svendborg International Maritime Academy, hvor vi oppe fra taget har en storslået udsigt over byen og havnen, landet og sundet.

14 Det Gode Liv på Skarø

*Arrangeres i samarbejde med Region Syddanmark
I udflugten indgår sejltur*

Hvad mener vi egentlig, når vi siger *Det gode liv*? Det undersøger vi på Skarø, en af Danmarks mindste øer med knap 40 beboere. Efter voldsom tilbagegang er beboertallet fordoblet på få år, og øen huser nu en række iværksættere, der med lokale produkter har skabt sig en tilværelse på øen.

Vi besøger en familie, der fortæller om, hvorfor de flyttede til øen, ø-livet og den kombinerede cafe- og landbrugsvirksomhed, som familien driver. Vi besøger også Skarøs nytænkende købmand, der satser på økologi og lokale specialiteter, og slutter af på en iværksættervirksomhed, der laver is med birkesaft. Her får vi i bogstaveligste forstand en smagsprøve på det gode liv.

BEMÆRK: Færgen tilbage fra Skarø anløber Svendborg Havn kl. ca. 14.30. Herefter er der mulighed for Svendborg på egen hånd inden byplanmødets fælles afslutning kl. 16 – eller hjemrejse.

ISPRODUKTION OG KØBMANDSHANDEL PÅ SKARØ

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Byplanmødets hovedforedrag samt middag m.v. torsdag aften finder sted i **Svendborg Idrætscenter**, Ryttervej 70, 5700 Svendborg. Frokost og delmøder torsdag finder sted forskellige steder i Svendborg by samt på Gymnastikhøjskolen i Ollerup. Mødets fælles afslutning fredag eftermiddag finder sted i Borgerforeningen-Kulturhus Svendborg, Ramsherred 4, 5700 Svendborg. **Se dog særlige bemærkninger** om sluttidspunkt for udflugterne nr. 9, 10, 11, 12 og 14 under disse udflugter.

TILMELDING OG BETALING

Tilmelding til Det 62. danske Byplanmøde foretages online på vores hjemmeside www.byplanlab.dk (fanebladet "Byplanmødet"). Tilmelding skal være Dansk Byplanlaboratorium i hænde **senest mandag den 6. august 2012**. Bekræftelse og faktura fremsendes, når tilmelding er modtaget i Byplanlaboratoriet.

Ved afbud efter tilmeldingsfristen den 6. august og til og med onsdag den 19. september 2012 betales et gebyr på kr. 500. Ved afbud efter den 19. september betales **den fulde deltagerafgift**.

Der er loft over deltagerantallet, og det kan blive nødvendigt at prioritere tilmeldingerne efter modtagelsesdato. I givet fald oprettes en venteliste.

Dansk Byplanlaboratorium er en selvejende, uafhængig institution, hvis formål er at fremme by- og landskabsplanlægning i Danmark.

DELTAGERAFGIFT

Prisen pr. deltager fra kommuner, regioner og andre, der yder fuldt tilskud til Dansk Byplanlaboratorium i 2012 er **kr. 5.225,-**. Der ydes rabat til studerende og arbejdsløse. For alle andre er deltagerafgiften **kr. 7.000,-**.

Afgiften inkluderer måltider med drikkevarer, udflugter og deltagermateriale – herunder BYPLANNYTs septembernummer. Overnatning er **ikke inkluderet** i deltagerafgiften (se herunder).

OVERNATNING

Hotel Svendborg står for formidling af hotelværelser i forbindelse med byplanmødet.

Reservation af overnatning foretages online via dette link www.event-sydfyn.dk. Her findes oplysninger om de enkelte hoteller, beliggenhed, priser, betingelser for betaling m.v. Værelsesprisen tillægges et **administrationsgebyr på kr. 75,-** inkl. moms pr. person.

Reservation skal være Hotel Svendborg i hænde **senest mandag den 6. august 2012**. Reservationer sker i den rækkefølge de modtages. Bekræftelse og faktura fremsendes fra og betales til Hotel Svendborg.

Yderligere information om overnatning kan fås ved henvendelse direkte til Hotel Svendborg:
Lise Bisgaard Madsen, tlf. 62 17 62 10,
e-mail: lise@hotel-svendborg.dk

*Programmet er udsendt af Dansk Byplanlaboratorium juni 2012.
Tilrettelæggelse: Henrik Witthøft (ansv.) og Christian Broen.
Layout: Mark Gry Christiansen og Henrik Witthøft.
Tryk: Handy-Print A/S, Skive.*

*Fotos er venligst stillet til rådighed af:
Svendborg Kommune: forside, side 2, 8, 9 og 10 (øverst).
Faaborg-Midtfyn Kommune: side 6, 7, 10 (nederst) og 11 (øverst).
Langeland Kommune: side 11 (nederst).
Ærø Kommune: side 12 (øverst).
Nyborg Kommune: side 12 (nederst).
Odense Kommune: side 13 (øverst t.v. og nederst).
Mediehus Vollsmose: side 13 (øverst t.h.).
Region Syddanmark: side 14 (øverst t.h. og nederst) og 15.
Dansk Byplanlaboratorium: side 4 og 14 (øverst t.v.).*

DANSK BYPLANLABORATORIUM

NØRREGADE 36

1165 KØBENHAVN K

TLF. 33 13 72 81

FAX 33 14 34 35

DB@BYPLANLAB.DK

WWW.BYPLANLAB.DK

dansk byplan
laboratorium